

**Sprawozdanie
z egzaminu maturalnego 2018**

WOJEWÓDZTWO PODKARPACKIE

**Języki
mniejszości narodowych**

Opracowanie

dr Paulina Olechowska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Monika Sydor (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży)
Renata Pawlak (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku)
Danuta Pioch (współpracownik Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Gdańsku)

Redakcja

dr Wioletta Kozak (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Opracowanie techniczne

Joanna Dobkowska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Współpraca

Beata Dobrosielska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Agata Wiśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Pracownie ds. Analiz Wyników Egzaminacyjnych okręgowych komisji egzaminacyjnych

Centralna Komisja Egzaminacyjna
ul. Marka Edelmana 6, 00-190 Warszawa
tel. 22 536 65 00, fax 22 536 65 04
e-mail: sekretariat@cke.gov.pl
www.cke.gov.pl

Język ukraiński

Poziom podstawowy

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka ukraińskiego na poziomie podstawowym składał się z zadań sprawdzających umiejętności wykonywania na tekście nieliterackim operacji dowodzących jego rozumienia na różnych poziomach oraz z zadania polegającego na napisaniu wypracowania. Do tekstu *Ненасильство завжди перемагає*, którego autorem jest Олесь Кульчинський, odnosiło się jedno zadanie otwarte krótkiej odpowiedzi oraz 3 zadania zamknięte; do tekstu *Патріотизм виникає там, де люди є що втрачати* (Святослав Вакарчук) – 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi oraz 2 zadania zamknięte. Wypracowanie należało napisać na jeden z dwóch danych do wyboru tematów: temat 1. wymagał napisania rozprawki problemowej związanej z dołączonym fragmentem tekstu epickiego i brzmiał *Чи технічний прогрес гарантує людині щастя? Розглянь проблему на основі наведеного уривку з повісті Юрія Щербака Чорнобиль та звернись до інших текстів культури. Твоя робота повинна налічувати мінімум 250 слів*, natomiast temat 2. zawierał polecenie napisania interpretacji wiersza (postawienia tezy interpretacyjnej i jej uzasadnienia) *Ти зрікся мови рідної*, którego autorem jest Дмитро Павличко. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (13 punktów za rozwiązanie testu oraz 37 punktów za wypracowanie).

Zadania w arkuszu egzaminacyjnym sprawdzały wiadomości oraz umiejętności ujęte w podstawie programowej z języka mniejszości narodowej w czterech obszarach: I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego; II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji; III. Tworzenie wypowiedzi; IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Oprócz wymagań z IV etapu edukacyjnego (poziom podstawowy) obowiązywały wymagania z wcześniejszych etapów edukacyjnych.

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 1. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		17
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	17
	z techników	0
	ze szkół na wsi	0
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	0
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	17
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	0
	ze szkół publicznych	17
	ze szkół niepublicznych	0
	kobiety	14
	mężczyźni	3
	bez dysleksji rozwojowej	17
	z dysleksją rozwojową	17

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Tabela 2. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niemysłyszący	0
	ogółem	0

3. Przebieg egzaminu

Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		23 maja 2018
Czas trwania egzaminu		170 minut
Liczba szkół		1
Liczba zespołów egzaminatorów		0
Liczba egzaminatorów		0
Liczba obserwatorów ² (§ 8 ust. 1)		0
Liczba unieważnień ⁴	w przypadku:	
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu
	art. 44zzw ust. 1.	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)
Liczba wglądów ⁴ (art. 44zzz)		0
Liczba prac, w których nie podjęto rozwiązania zadań		0

* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

² Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2016 r., poz. 2223, ze zm.).

⁴ Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r., poz. 1457, ze zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Tabela 4. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)	Odsetek sukcesów**
ogółem	17	-	-	-	-	-	-	-
w tym:								
z liceów ogólnokształcących	17	-	-	-	-	-	-	-
z techników	0	-	-	-	-	-	-	-
bez dysleksji rozwojowej	17	-	-	-	-	-	-	-
z dysleksją rozwojową	0	-	-	-	-	-	-	-

* Dane dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

** Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

Poziom wykonania zadań

Tabela 5. Poziom wykonania zadań

Nr zad.	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania zadania (%)
1.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.10) odczytuje sens tekstu, a w nim znaczenia wyrazów, grupy zdań uporządkowanych w akapicie.	82%
2.	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.11) rozpoznaje antonimy (gimnazjum).	76%
3.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.12) odczytuje sens tekstów publicystycznych, uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	74%
4.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.10) odczytuje sens tekstu, a w nim znaczenia wyrazów, grupy zdań uporządkowanych w akapicie.	59%
5.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.9) rozpoznaje funkcję środków językowych występujących w tekście.	88%
6.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.12) odczytuje sens tekstów publicystycznych, uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	82%
7.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.10) odczytuje sens tekstu, potrafi wydzielić jego fragmenty i objaśnić ich sens na tle całości. 2.9) hierarchizuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie (gimnazjum).	71%
8.	II. Odbiór wypowiedzi	2.12) odczytuje sens tekstów publicystycznych,	59%

	i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	
9.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.8) rozpoznaje intencje nadawcze.	65%
10.	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.6) wykonuje różne działania na tekście cudzym – parafrazuje.	62%
Zadanie sprawdzające tworzenie wypowiedzi - wypracowanie			
Treść	I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego.	1.1) zna utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości.	94%
Poprawność rzeczowa	IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	4.7) określa problematykę utworu (gimnazjum); 4.10) rozpoznaje sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego.	85%
Zamiast kompozycyjny	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.1) sprawnie posługuje się oficjalną odmianą języka narodowego (gimnazjum); 3.1) tworzy dłuższy tekst pisany zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3.2) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę, dobiera i porządkuje argumenty, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 3.4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji.	100%
Spójność lokalna			
Stosowność stylu	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.1) sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą języka narodowego lub etnicznego (gimnazjum).	100%
Poprawność językowa		3.10) operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych; 3.11) tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się (gimnazjum); 3.12) stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie (gimnazjum); 3.14) stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach (gimnazjum); 3.19) stosuje poprawne formy odmiany [...] wyrazów w związkach składniowych (gimnazjum).	94%
Poprawność zapisu		3.15) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych (gimnazjum); 3.13) pisze poprawnie pod względem ortograficznym (szkoła podstawowa); 3.14) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych (szkoła podstawowa).	94%

Poziom rozszerzony

1. Opis arkusza

Egzamin z języka ukraińskiego na poziomie rozszerzonym polegał na napisaniu wypracowania na jeden z dwóch danych do wyboru tematów. Temat 1. wymagał napisania wypowiedzi argumentacyjnej związanej z dołączonym fragmentem tekstu Jurija Szewelowa dotyczącym poezji i postawy wobec totalitarnego systemu Wasyla Stusa i brzmiał *На основі наведеного фрагменту статті Юрія Шевельова сформулюй проблему та обміркуй її. Використай тези й роздуми з тексту і звернися до інших текстів культури. Твоя робота повинна налічувати мінімум 300 слів*, natomiast temat 2. – napisania interpretacji porównawczej wierszy (postawienia tezy interpretacyjnej i jej uzasadnienia): *Як Одиссей, натовлений блуканням* Maksyma Ryłskiego i wiersza *Балада повернення* autorstwa Jurija Andruchowycza. Zdający mógł otrzymać 40 punktów.

Zadanie w arkuszu egzaminacyjnym sprawdzało wiadomości oraz umiejętności ujęte w podstawie programowej języka mniejszości narodowej (poziom rozszerzony) w czterech obszarach: I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego; II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji; III. Tworzenie wypowiedzi; IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Zdających obowiązywały również wymagania z poziomu podstawowego oraz z wcześniejszych etapów edukacyjnych (szkoła podstawowa, gimnazjum).

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 1. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		6
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	6
	z techników	0
	ze szkół na wsi	0
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	0
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	5
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	1
	ze szkół publicznych	6
	ze szkół niepublicznych	0
	kobiety	6
	mężczyźni	0

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Tabela 2. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niemysłyszący	0
	ogółem	0

3. Przebieg egzaminu

Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu			23 maja 2018
Czas trwania egzaminu			180 minut
Liczba szkół			2
Liczba zespołów egzaminatorów			0
Liczba egzaminatorów			0
Liczba obserwatorów ⁵ (§ 8 ust. 1)			0
Liczba unieważnień ⁶	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	0
	art. 44zzw ust. 1.	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ⁶ (art. 44zzz)			0
Liczba prac, w których nie podjęto rozwiązania zadań			0

* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

⁵ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2016 r., poz. 2223, ze zm.).

⁶ Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r., poz. 1457, ze zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Tabela 4. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
ogółem	6	-	-	-	-	-	-
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	6	-	-	-	-	-	-
z techników	0	-	-	-	-	-	-

* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

Poziom wykonania zadań

Tabela 5. Poziom spełnienia wymagań w zakresie tworzenia wypracowania na poziomie rozszerzonym (wypowiedzi argumentacyjnej oraz interpretacji porównawczej ujętych łącznie)

	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania (%)
Treść	I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego.	1.1) zna utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości narodowej [...] i przynależności do wspólnoty europejskiej oraz światowej.	77%
Poprawność rzeczowa	IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	4.7) określa problematykę utworu (gimnazjum); PR4.1) wskazuje związki między różnymi aspektami utworu; PR4.8) R rozpoznaje retoryczną organizację wypowiedzi.	100%
Zamysł kompozycyjny	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.1) sprawnie posługuje się oficjalną odmianą języka narodowego (gimnazjum); 3.1) tworzy dłuższy tekst pisany zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3.2) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę, dobiera i porządkuje argumenty, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 3.4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji.	83%
Spójność lokalna			100%
Stosowność stylu	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.1) sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą języka narodowego (gimnazjum).	100%

Poprawność językowa	3.10) operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych; 3.11) tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wyrażania się (gimnazjum); 3.12) stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie (gimnazjum); 3.14) stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach (gimnazjum); 3.19) stosuje poprawne formy odmiany [...] wyrazów w związkach składniowych (gimnazjum).	83%
Poprawność zapisu	3.15) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych (gimnazjum); 3.13) pisze poprawnie pod względem ortograficznym (szkoła podstawowa); 3.14) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych (szkoła podstawowa).	100%

Komentarz przygotowany na podstawie danych ogólnopolskich

1. Analiza jakościowa zadań

Poziom podstawowy

Zadania w części testowej

Część I egzaminu pisemnego obejmowała rozwiązanie dwóch wiązek zadań sprawdzających rozumienie tekstów źródłowych i sprawdzała umiejętności wykonywania różnych działań na tekście cudzym, dotyczących przede wszystkim świadomości językowej zdających oraz pisania planu tekstu. Zadania obejmowały złożone, zintegrowane umiejętności rozumienia tekstu na co najmniej dwóch poziomach: znaczeń oraz struktury i komunikacji.

Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w zadaniach

Zadania 1.–4.

Pierwsza wiązka zadań odnosiła się do tekstu *Ненасильство завжди перемагає* opracowanego na podstawie artykułu Ołesia Kulczyńskiego. Problematyka tekstu dotyczyła zagadnień związanych z osobą i działalnością Jewhena Hrycjaka – organizatora powstania w sowieckim obozie w Norylsku, a ich rozumienie było podstawą zadań 1.–4. sprawdzających zintegrowane umiejętności przede wszystkim z drugiego obszaru o wymagań ogólnych podstawy programowej.

Rozumienie sensów tekstu na poziomie znaczeń – wyszukiwanie informacji złożonych

Zadanie 1. stanowiło wprowadzenie do analizy tekstu i wymagało odczytania jego sensu oraz wyjaśnienia dwóch podstawowych zagadnień, o których była mowa w tekście. Sprawdzało zatem umiejętności na poziomie rozumienia przede wszystkim znaczeń. Zadanie miało charakter otwarty i okazało się dla zdających łatwe (poziom wykonania – 86%). Leksyka zawarta w tekście była dla większości zdających zrozumiała.

Zadanie 3., zamknięte, wymagało poprawnego zaznaczenia pytań, na które odpowiedzi były zawarte w pierwszym akapicie tekstu. Zadanie wymagało starannej analizy treści pierwszego akapitu, wyszukiwania i wnioskowania. Ponad połowa zdających (66%) poprawnie wykonała zadanie i otrzymała 2 punkty. Zwykle piszący popełniali błędy w rozstrzygnięciu dotyczącym pytania 3., przyczyną mogła być niedokładna lektura tekstu.

W zadaniu 4., również zamkniętym, należało wybrać główną tezę ostatniego akapitu, rozstrzygając, czy podane zdania są prawdziwe czy fałszywe. Zadanie okazało się dla zdających umiarkowanie trudne (poziom wykonania – 66 %). Zatem z wyszukiwaniem informacji złożonych, dostrzeganiem powiązań między informacjami, odróżnianiem informacji ważnych od drugorzędnych, wnioskowaniem na podstawie przesłanek zawartych w tekście część zdających miała trudności.

Świadomość językowa

Zadanie 2. wymagało zaznaczenia (zadanie zamknięte) odpowiedniego antonimu do słowa *міжсобою*, było dla zdających łatwe (poziom wykonania – 78 %). Jak co roku, ten typ zadania nie sprawił zdającym kłopotów.

Zadania 5.–10.

Druga wiązka zadań odnosiła się do tekstu autorstwa Swiatosława Wakarczuka. Problematyka tekstu dotyczyła odczuwania patriotyzmu.

Rozumienie sensów tekstu na różnych poziomach

Zadanie 6. wymagało odczytania sensu tekstu i wyboru dwóch czynników, które pomagają rozwijać poczucie patriotyzmu. Sprawdzało umiejętności na poziomie rozumienia przede wszystkim znaczeń, ale też struktury i komunikacji językowej. Zadanie wymagało sprawnej analizy treści oraz wnioskowania i uogólniania informacji. Poprawnie to zadanie wykonało 67% zdających. Zwięzłe przedstawienie fragmentu treści artykułu przysporzyło maturzystom wielu problemów, najtrudniejsze było zachowanie właściwego poziomu uogólnienia.

W zadaniu 8. zdający mieli wybrać główną myśl tekstu. Zadanie sprawdzało umiejętności odczytania tekstu na wszystkich jego poziomach, uwzględniając w nim informacje jawne, jak i ukryte. Wymagało sprawnej analizy treści. Zadanie było dla maturzystów umiarkowanie trudne (poziom wykonania – 59%). Błędy polegały na dosłownym odczytaniu tekstu S. Wakarczuka.

Świadomość językowa, struktura tekstu, elementy kompozycji w teorii i praktyce

Zadanie 5. wymagało rozstrzygnięcia, które z wymienionych w zadaniu zabiegi językowe, nadają tekstowi subiektywnego charakteru. Zadanie okazało się dla zdających trudne (poziom wykonania – 42%). Zadanie sprawdzało złożone umiejętności związane ze rozumieniem struktury tekstu. Część zdających błędnie uznała, że powoływanie się na opinię historyków oraz używanie naukowej terminologii nadają tekstowi subiektywnego charakteru. Większość zdających poprawnie wskazała, że występowanie czasowników w 1 osobie lp. nadaje tekstowi subiektywny charakter.

Zadanie 9. dotyczyło wyjaśnienia funkcji w tekście S. Wakarczuka, cytatu pochodzącego z Biblii. Cytat z Biblii stanowił podsumowanie rozważań zawartych w przedostatnim akapicie S. Wakarczuka na czym polega postawa patriotyczna. Powołanie się na tak wysoki autorytet miało na celu mobilizację odbiorcy do konkretnego działania na rzecz ojczyzny. Ponad połowa zdających poprawnie rozwiązała zadanie (poziom wykonania – 66%).

2. Problem „pod lupą”

Plan tekstu

W zadaniu 7. należało napisać plan tekstu. Plan miał charakter odtwórczy i miał być efektem analizy tekstu. Sprawdzał umiejętności analityczne, w tym odróżnianie informacji ogólnych od szczegółowych oraz umiejętności językowe i stylistyczne zdających. Zadanie okazało się umiarkowanie trudne (poziom wykonania 67%). Zdający mieli problem z selekcją ważności poszczególnych informacji oraz z formułowaniem poprawnych pod względem gramatycznym –

konstrukcji składniowych. Umiejętność pisania planu jest umiejętnością złożoną, ale ćwiczoną na wcześniejszych etapach kształcenia. Analiza udzielanych przez zdających odpowiedzi pokazuje, że ta umiejętność jest opanowana w sposób niedostateczny.

Maturzyści, którzy nie uzyskali punktu, zwykle nie uwzględniali kolejności następujących po sobie informacji, nie dokonywali selekcji informacji głównych i drugorzędnych lub też po prostu streszczali tekst Wakarczuka.

Przykład 1.–2. Plan w pełni poprawny – 2 punkty.

Przykład 1.

1. Пояснення, що це таке патріотизм
2. Гордість як умишлення в духу патріотизму
3. Відповідальність і самостійність людини у житті держави
4. Пояснення поняття – важке серце і холодний розум

Przykład 2.

1. Основні поняття, що становлять патріотизм;
2. Важливість створення особистого приводу для гордості;
3. Необхідність виховання в розвитку країни
4. Праці кожної людини.
4. Час для будівництва щастя в країні.

Przykłady 3.–4. Nieznajomość celu i istoty planu – 0 punktów.

Przykład 3.

- Поняття патріотизму
- Привід для гордості
- Провихання патріотизма
- Патріотизм кожен по своєму

Przykład 4.

Автор пояснює, що таке патріотизм, та чому він себе вважає патріотом. Патріотизм та країна завжди перебувають від нас. Автор заохочує нас до праці на благо країни-держави. Пояснює які саме повинні бути наші зусилля та закликає нас до цього.

Zadanie 10. – wypracowanie

Zadanie 10. sprawdzało opanowanie umiejętności tworzenia własnego tekstu w języku ukraińskim w związku z tekstem literackim zamieszczonym w arkuszu egzaminacyjnym. Zdający mieli do wyboru: rozprawkę problemową lub interpretację tekstu poetyckiego. Podstawę każdej z nich

stanowiła praca z tekstem literackim. W przypadku rozprawki problemowej była to interpretacja fragmentu prozy ukierunkowana poleceniem zawierającym problem, który należało rozwiązać, w drugim temacie – nieukierunkowana interpretacja utworu lirycznego.

Każda z form wypowiedzi zaproponowanych w arkuszu egzaminacyjnym musiała spełniać wymagania stawiane dłuższej wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym, w której zdający zobowiązany był do wykorzystania innych tekstów kultury (rozprawka problemowa) lub odwołania się do szerszych kontekstów interpretacyjnych (interpretacja tekstu poetyckiego). Wypracowanie maturalne powinno być poprawne merytorycznie, w sposób logiczny i spójny realizować zamysł kompozycyjny zaproponowany przez piszącego, być poprawne pod względem stylistycznym i językowym. Powinno także spełniać wymaganie stawiane dłuższymi wypowiedziami, czyli liczyć minimum 250 słów. W wypracowaniach krótszych oceniano jedynie zaprezentowane stanowisko piszącego, poziom jego uzasadnienia i poprawność rzeczową. Pozostałe kryteria nie podlegały ocenie.

W całości na 0 punktów oceniano prace niemające charakteru argumentacyjnego (pozbawione stanowiska wobec problemu lub koncepcji interpretacyjnej, np. będące streszczeniem tekstu, biografią autora, rozwijające myśli niezwiązane z poleceniem) oraz zawierające kardynalne błędy rzeczowe, świadczące o nieznajomości tekstu kultury lub kontekstu interpretacyjnego, do którego odwoływał się zdający.

Temat 1. Чи технічний прогрес гарантує людині щастя? Розглянь проблему на основі наведеного уривку з повісті Юрія Щербака *Чорнобиль* та звернись до інших текстів культури. Твоя робота повинна налічувати мінімум 250 слів.

Wymaganiem postawionym przed maturzystą było napisanie dłuższej wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym w języku ukraińskim. Podstawą jej tworzenia było wielostronne rozważenie problemu czy rozwój technologiczny gwarantuje człowiekowi szczęście. Tekstem literackim, który miał dostarczyć podstawowych argumentów, był fragment tekstu Jurija Szczerbaka *Czarnobyl*. Maturzysta powinien zrozumieć sens załączonego fragmentu, określić jego problematykę i wykorzystać ją w charakterze argumentacyjnym, aby umotywować swoje stanowisko. Podstawą kolejnych argumentów miał uczynić inne teksty kultury.

Przykład 1. Wypracowanie ocenione na maksymalną liczbę punktów.

Зараз моє покоління не уявляє свого життя без телевізії, комп'ютерів, інтернету та інших гаджетів. Всі ці речі – це дива технічного прогресу, які з кожним роком розвиваються у нестримному темпі. Але, чи в нас є щастя? Я вважаю, що ні. На мою думку, технічний прогрес не гарантує людині щастя, бо щастя складається з людських

них відносин, а не з досягнень у світі техніки. Саме тому, краще отримувати задоволення від спілкування, емоцій і відносин, а не витрачати час на дурниці.

Уривок з повісті Юрія Щербана "Чорнобилів" зображує проблемні проблеми механічного прогресу. Коміс-програ у Чорнобилі збрала думки багатьох людей і приєднала до себе до свого бачення. А все сталося через характер науковців, які бачили досягти чогось великого у своїх експериментах. Юрій Щербан звертає увагу на ідеологію цих людей радянського простору. Ці люди були зацікавлені тільки у прогресі, їм було байдуже на власне щастя і відносини. Саме радянська система

закладає ці ідеї у голови своїх механіків. Також Щербан підкреслює, що людство вте було попереджено у книжках великих письменників XIX століття люди зрозуміли це, тільки коли це сталося, але було вже пізно. Автор зображує епізод зі свого життя, оповідаючи про писання, які розглядалися його донькою. Цей епізод показує дійсність, у якій впереміну знаходяться повсякдення і трагедія. Цей уривок дає можливість зрозуміти, що людина не отримує щастя від прогресу, а віддає-них з механічним прогресом, це торкаться кожною і треба про це розказати.

Точот я хочу звернутися до
новел Рен Бредбері - 451 елуд за Паранскаймон.
Ця фантастична новела зображує
наслідки, які прогрес може принести
у світ. Повсякдення цієї утопії складається
зі спокійного життя людей, які дивляться
телебачення, моїтне не спіжуряться
і не читають книжок, бо це є за-
боронено. Головний герой новели
грає у слухач, що каже книги.
Бредбері зображує переваження людини,
яка розуміє значення книжок і
втікає від такого прогресу
знаходить своє щастя.

В наступному аргументі, я хочу
звернутися до фільму режисера Джеймса
Кекертона "Титанік". Цей фільм
описує одну з найтрагічніших
катастроф у нашому світі.
Головних героїв у фільмі грають
Леонардо Ді Капріо та Кейт Вінслет,
вони грають закоханих. Фільм дає
зрозуміти, що щастя у коханні і
що навіть у складні обставини треба
кохати і оптимізувати задоволення
від життя. Технічна катастрофа
у фільмі зображена дуже реалістично
наш мою думку, і таким чином
режисер зробив попередження
для людей.

Підсумовуючи свою працю, хочу
повернутися до теми і підкреслити,
що нові технічні винаходи не
зможуть замінити людей. Щастя
складається з дружби і вірності.

Вайшові, раз і житті людини існують традиції, котрі переростають з покоління на покоління. Ми повинні продовжувати культуру та гордитися українським фольклором. Коли людина не буде дотримуватися традиції і не буде про них пам'ятати, то таку особу не можна називати людиною. Думою, що

емоційне ставлення ліричного героя тому, що батьківщина, ^{якщо вважати по історичній} тому не бойрує виступати епітети як Зелена Ілля.

Триклисавом творів де нагадується про рідну мову то патріотизм є творцем. Тарас Григорович Шевченко, а саме послання, "Умертвим, і живим і некоротким землякам моїм в Україні і не в Україні має дружнєє послання". Автор є справжнім патріотом, котрий цілий час нагадує, щоб діти про долю Батьківщини. Автор хвоститься словами "А ви протес на читанку шукати добро добро". Люди шукать шукать за морозом і не радять то, що мають у рідну країну. Шевченко хоче щоб діти діли про освіту і великі іноземні мови, але на сон перер треба продбати про рідну мову. Чи мусимо вибачити ^{сторію} минуле. Кожен повинен камігати випробувати наші, та в ерності кинити добро і діти про те, щоб люди в майбутності мали світу долю. Без жорних перешикор Шевченко критичне зрозуміє іді заохочує бути справжнім патріотом.

Підсумовуючи вірш Дмитро Павличко та послання Тараса Шевченка можна сказати, що автори хочуть перестерігти людину, щоб бойдува ситуація України. Людина, яка не шанує рідної мови, не заслуговує на пошану. У такої людини можуть бути проблеми у спілкуванні між людьми. Якщо ми не спілкуємою рідною мовою, то можемо це порівняти до звіря в боза. У нашому

житті не буде сенсу, ні мети.

Koncepcja odczytania wiersza przede wszystkim musiała być niesprzeczna z utworem, powinna też uwzględniać zarówno znaczenia dosłowne, jak i niedosłowne (sensy symboliczne, metaforyczne, ironiczne...), które należało połączyć w spójną całość. Większość zdających przyjęła koncepcję interpretacyjną niesprzeczną z tekstem. Odczytywali oni wiersz Pawłyczki jako utwór traktujący o miłości do języka ojczystego, wyrażający refleksje o tragicznych dla człowieka skutkach, który nie dba, nie szanuje swojego ojczystego języka.

Jednak by otrzymać maksymalną liczbę punktów za uzasadnienie tezy interpretacyjnej należało wykorzystać konteksty interpretacyjne. Część zdających albo wcale nie pogłębiła w ten sposób swojej argumentacji, albo przywoływała jedynie tytuły innych wierszy bez szerszej analizy.

Poziom rozszerzony

W tegorocznej edycji do poziomu rozszerzonego z języka ukraińskiego przystąpiło 18 maturzystów.

Zadania egzaminacyjne na poziomie rozszerzonym sprawdzały umiejętność analizy i interpretacji tekstu o tematyce kulturowej, umiejętność analizy i interpretacji porównawczej tekstów literackich a także umiejętność tworzenia własnego tekstu w języku ojczystym. Tematy wypracowań odnosiły się do utworów niewymienionych w informatorze.

Maturzyści mieli do wyboru jedną spośród dwóch form wypowiedzi: wypowiedź argumentacyjną, która mogła przybrać formę rozprawki, szkicu krytycznego lub eseju oraz interpretację porównawczą dwóch utworów literackich. W przypadku wypowiedzi argumentacyjnej przedmiotem interpretacji był tekst Jurija Szewelowa *Трунок і трутизна. Про «Палімпсести» Василя Стуса*, natomiast przedmiotem interpretacji porównawczej były dwa wiersze Maksyma Ryłskiego *Як Одиссей, натомлений блуканням* i Jurija Andruchowycza *Балада повернення*.

Każda z wybranych przez maturzystę form musiała spełniać wymagania stawiane dłuższej wypowiedzi, w której zdający zobowiązany był do wykorzystania innych tekstów kultury (wypowiedź argumentacyjna) lub odwołania się do szerszych kontekstów interpretacyjnych (interpretacja porównawcza). Wypracowanie maturalne powinno być poprawne merytorycznie, w sposób logiczny i spójny realizować zamysł kompozycyjny zaproponowany przez piszącego, powinno być wypowiedzią poprawną pod względem stylistycznym i językowym. Powinno także spełniać wymagania stawiane dłuższym wypowiedziom, czyli liczyć minimum 300 słów. W wypracowaniach krótszych oceniano jedynie zaprezentowane stanowisko piszącego, poziom uzasadnienia i poprawność rzeczową. Pozostałe kryteria nie podlegały ocenie.

Wypowiedź argumentacyjna sprawdzała umiejętności analogiczne do tych, które są niezbędne do napisania rozprawki na poziomie podstawowym. Poziom trudności był jednak znacznie wyższy i miał złożony charakter. Maturzysta mierzył się przede wszystkim z czytaniem i rozumieniem tekstu o charakterze naukowym, co sprawiało, że musiał się wykazać umiejętnością lektury tekstu argumentacyjnego. Drugi próg trudności wiązał się z koniecznością samodzielnego odczytania problemu, który formułuje autor tekstu poddawanego interpretacji. Zdający, aby rozpoznać problem zinterpretować, sformułować swoje stanowisko wobec stanowiska autora i dodatkowo uzasadnić je odwołaniami do innych tekstów kultury, musiał wykonać szereg operacji myślowych, które pozwoliły to zadanie zrealizować.

Przykład 1. Przykład wypracowania z języka ukraińskiego, w którym zdający otrzymał maksymalną liczbę punktów za realizację poszczególnych kryteriów oceny.

Ще з часів стародавньої Греції люди старались
в будьякий спосіб проявити свої почуття. Вони
спостерігали за навколишнім світом, аналізували
його сутність. Люди викидали свої емоції у
мистець паперу, висловлюючи найкращі
бажання та переживання. Мистецтво стало
особливо, коли діло доходило до справ Батьків-
щини, де тисячі ~~я~~ душі переживали в чужині,
а вижити правду можна було через душестий дух.
Мистецтво слова стало для європейців чужою мовою.
Творчість пробила у татті Юрія Шевельова
траву всіх творців, починаючи з часів античної
культури та закінчуючи сучасною — поезія,
як вираз справжніх почуттів та переживань
свого творця.

Насамперед, потрібно взяти під увагу всю цю
статтю Шевельова „Труна: притиснуто. Про
„Пам'яті“ Василя Стуса, де автор
аналізує творчий стиль шістдесятника.
Автор подає ~~на~~ Богдану присягу Мартіна Лютера,
котрий все таке змислює протестанти вимови.
Черкес, яка відходить від снів Святого Тисячеліття,
~~створюючи~~ ^{створюючи} протестантську церкву, автор
визначає життєвий девіз Стуса. Девіз, з яким
творець ішов крізь репресії комуністичної влади,
~~можна~~ ^{можна} в'язницю, а навіть смерть — ~~створюючи~~ ^{створюючи} „Де не
поезія, Стус з вишав — ~~Страна 4 z 9~~ ^{Страна 4 z 9} ~~своє~~ ^{своє} ~~самостійно~~ ^{самостійно}
стояти — висотою“. „Висотою“ означає ~~творчість~~ ^{творчість} ~~життя~~ ^{життя} і
буду творити — пройти через все і не здасться, щоб донести

людям своє слово, переживання та почуття.
Поезія стала для Стуса спасінням. Саме через нього
він зміг показати самотності ^{людей} людям в світі,
вибір з якими вона стикнеться та її
кохувальності, а відомо, що та дурівний стан.

Уступним аргументом є те, що
поезія являється для людини справжнім
другом. Це потрібно привертати увагу —
слово має силу, яку відчувати та вчити
переживати. Як зауважує Шевченко, Стусова
поезія справжня, людина, де описані як
змісти, так і події, біль, та радість.
Стус насправді вірний своїй поставі, своїм
думкам та переживанням, що ~~тільки~~ не
задумуючись творить шедеври. Без видання
своїх ~~вад~~ та помилок і мінусів — поезія миття.
Богато хто каже і не задумується над цим,
проте вищав справжнього себе творить справжню
поезію, адже вона — це ~~права~~ сутність творця.

Слід також звернути увагу на те, що
Юрій Шевченко зауважує на ~~тім~~ ^{той} поезії
як ~~вищав~~ ^{поезія} ~~масово~~ репертуар Стусова, ~~якщо~~ де
творець намагається висловити масові
своїх см., щоб показати свої ~~весь~~ ^{весь} безнаді
хоча, який відчувався в Україні за часів,
насів радянського союзу. Взявши приклад
«Не дивіть із Шевченкових поезій «Вені адіас»,
Шевченко ~~зображає~~ ^{зображає} головну тематику

поетів Стуса — внутрішню неволю та підпорядкування. Ось, що нас турбувало ~~Стаса~~ Стуса, ось за що його пошаною. Образ України, яку посадав у своїй творчості ~~батько~~ це вияв його болю, переживання за свою батьківщину, свою неньку, адже разом із нею страждає ~~душа~~ Стус, а ~~душа~~ ~~і~~ поет ~~і~~ разом із стражданнями творився ретортур творця, його поезія. Виринки принадає став вислів Франко, який застосував Шевельов, підкреслюючи злам ватівими чинниками у створенні свого (поезії) епосу України. А саме разом ~~перше~~ з її ігриш ~~чи~~ болять душа її сміх та дорос, а всі переживання за неї відображені у творчості не одного поета.

Котрібно взяти під урахунок творчість Олени Міцкевича — відомого, польського поета та творця. Цей цикл „Кримські сонети“ став відображенням його почуттів та переживань, адже нещасливо доля емігранта відобразилась на не одному з його творів. „Кримські сонети“ („Серу азіатизмі“) тільки розпочинають його ~~творчість~~ внутрішню тривогу. Міцкевичу нічого не залишалось крім того, щоб писати і творити з

походивши через поезію. Подорожуючи
фізичною природою, ліричний піднім
захоплений, проте ніщо його так не
манило як гідна земля, братівщина.
Між ними у роки ліричного щастя єдино-
значний та пристрасть виникли додому.
Одна сім'я, якою він виходив було слово,
чим самим бачилось із тучою.

Чудовим прикладом поезії слова (поезії),
як прояву почуттів є твір Олени Честіної
„Меланжа Чужий“, з якого авторка
вийшла до публіки після довгого
мовчання у 1999 році. Твір розповідає
про нещасливу долю дівчини Марусі,
якою зрадив коханий (Григор).

Саме та сфера дівчини почала не
в звичайному вигляді, а в її
всесвітній прояві свої переживання і
це було за допомогою пісні. Маруся
співала пісні, ~~на~~ виспівуючи їх
коханий кохався, які йшли на війну.
А коли Григор зрадив дівчину слово
поезії в її пісню стала для неї
єдиною потіхою. Співуючи і співачкою
та співачкою пісні, Маруся внаслідок
всіх своїх мрій, — до братівщини,
Григор, ~~на~~ ~~за~~ сім'ї. Тільки слово та
музика ~~давали~~ ~~її~~ ~~своє~~ змогли передати

кожну сторону її переживань та справжніх
почуттів.

Висше поведені' аргументує, є свідченням
того, що поняття слово — це вияв справжніх
почуттів та переживань свого творця.

Сформулюючи її' людина ~~вона~~ в душі
надає їй всі першеоди. Справжні
почуття є запорукою ~~з~~ справжнього слова —
щирого та неповторного, це ~~як~~ внутрішній
справжній часи.

Większość zdających zrozumiała załączone do arkusza teksty. Sformułowała określenie problemu zgodne z tekstem i pełne. Jednak tylko część w sposób wyczerpujący, trafny i pogłębiony potrafiła odnieść się do określonego problemu. Kryteria A i B w przypadku tego typu wypowiedzi argumentacyjnej trudno rozdzielić, ponieważ to, jak maturzysta rozumiał tekst, warunkowało jego stanowisko wobec problemu i uzasadnienie tego stanowiska.

Wśród zdających egzamin na poziomie rozszerzonym za realizację kryterium G maksymalna liczbę punktów otrzymało 86% zdających, za H – 89%.

Zadaniem maturzysty, który wybrał temat 2. (dwie osoby) było przedstawienie koncepcji interpretacji porównawczej dwóch tekstów poetyckich oraz uzasadnienie odczytania sensów obu utworów. Niezależnie od wyboru tematu zdający pisali wypracowanie o charakterze argumentacyjnym liczące co najmniej 300 słów. Napisanie wyczerpującej analizy porównawczej dwóch tekstów poetyckich okazało się dla zdających umiarkowanie trudne.